

Nr 16

Utlåtande i anledning av väckta motioner om utgivning av en informationstidskrift rörande riksdagens verksamhet m. m.

I en till bankoutskottet hänvisad motion, nr 164 i andra kammaren av herr *Wiklund*, har föreslagits, att riksdagen — till förbättring av den kontinuerliga »konsumentupplysningen» rörande riksdagsfrågorna och de politiska partiernas ställningstaganden till dessa — ville besluta utreda de praktiska förutsättningarna för utgivning genom riksdagens försorg av en sakligt hållen informationstidskrift rörande riksdagens verksamhet, motsvarande den för information från regeringen avsedda tidskriften »Från departement och nämnder», och, sedan utarbetat förslag föreligger, taga ställning till den i motionen resta frågan om utgivning av en sådan tidskrift.

Vidare har i den likaledes till bankoutskottet hänvisade motionen nr 686 i andra kammaren av herr *Börjesson* i Falköping hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och förslag om ett partipolitiskt obundet politiskt informationsorgan av i motionen angivet slag.

Beträffande motiveringen för de båda yrkandena hänvisas till motionerna.

Utskottet har inhämtat yttranden över motionerna från fullmäktige i riksgäldskontoret och styrelsen för riksdagsbiblioteket.

Riksgäldsfullmäktige, som avstyrker bifall till motionerna, anför följande:

Fullmäktige har icke blivit övertygade om att i dagens läge skäl föreligger för utgivning av ett informationsorgan av den typ, motionärerna förordar. Ökad publicitet ägnas numera i tidningspress samt i radio och TV åt riksdagens arbete. Den utveckling, som på detta område skett under senare år, är påtaglig. Genom nämnda massmedia lämnas en löpande och snabb information rörande viktigare riksdagsfrågor i anslutning till propositioner, motioner, utskottsutlåtanden, interpellationer och frågor samt därav föranledda debatter och omröstningar. Det må här allenast pekas på det pressutrymme och den stora publicitet i övrigt, som numera ägnas exempelvis statsverkspropositionen och remissdebatten samt frågor, som mer omedelbart och påtagligt berör den enskilde medborgaren, såsom beskattningsfrågor och sociallagstiftning m. m. Även på ett preliminärt stadium, såsom vid tillsättandet av utredningar eller i samband med avläm-

andet av kommittébetänkanden, torde numera viktigare samhällsfrågor som regel ges omfattande publicitet.

Såvitt fullmäktige kan förstå, torde sålunda allmänhetens berättigade krav på en snabb och samtidigt relativt fyllig information rörande riksdagens arbete få anses tillgodosett i en utsträckning och på ett sätt, som väl får anses svara mot det föreliggande behovet. En särskild, periodiskt utkommande informationsskrift om riksdagens arbete skulle möjligen kunna tänkas bli av värde som underlag för en fortsatt saklig debatt i en viss fråga men kan knappast få någon betydelse för den dagsaktuella debatten. Uppläggningsen av riksdagens arbete med vissa återkommande toppar i arbetsbelastningen, åtföljda av lugnare perioder av för allmänheten mindre aktuellt intresse, skulle också innebära speciella problem vid utgivningen av ett periodiskt informationsorgan rörande riksdagens verksamhet. Det torde vara tillräckligt att i sammanhanget erinra om den starka koncentration av riksdagsarbetet till slutet av en session, som hittills regelmässigt förekommit, för att detta skall stå fullt klart. Statsverkspropositionen, remissdebatten och den s. k. motionsfloden torde heller inte lätt låta sig inpassas i schemat för en periodisk informationsskrift av ifrågavarande slag. Härtill kommer vanskligheten att ernå en fullt objektiv redigering av det överflödande material av mestadels politisk färgning, det här är fråga om. En helt neutral grund för ett studium av riksdagens arbete, liksom ett tillräckligt underlag för ett mera ingående studium av en viss fråga, torde endast det samlade riksdagstrycket erbjuda. Den hjälpkälla för ett sådant studium, som den på fullmäktiges uppdrag utgivna riksdagsårsboken är avsedd att utgöra, må i detta sammanhang också bringas i erinran.

Slutligen må framhållas, att kostnaderna för en periodisk informationsskrift om riksdagens verksamhet i enlighet med motionärernas intentioner, vilka kostnader väl till större delen skulle stanna på statsverket, sannolikt skulle bli av icke obetydlig omfattning.

Styrelsen för riksdagsbiblioteket anför bl. a. följande:

Det slutgiltiga riksdagstrycket kommer så pass sent, att det kanske ej kan tillmätas särskilt stor betydelse som informationskälla i den av motionärerna åsyftade riktningen. Snabbprotokollen torde ha en betydligt större betydelse härvidlag. Dessas upplagor utgör för närvarande 1 150 för första kammaren och 1 450 för andra kammaren. Redovisningarna i tidningarna och radio samt television bestämmas givetvis av bedömningar om riksdagens aktivitet med särskild hänsyn till nyhetsvärde och i fråga om tidningarna också med hänsyn till partipolitiskt ställningstagande. Att genom sammanställning av olika tidningars redogörelser för en frågas riksdagsbehandling komma fram till en tillnärmelsevis fullständig och objektiv redovisning torde ofta vara en svår uppgift, vars lösning i varje fall icke kan åstadkommas av den enskilde medborgaren.

En snabb och objektiv information, som måste innebära ett urval, synes därför enligt styrelsens mening vara en angelägen fråga. Det torde i detta sammanhang vara av intresse att redovisa, hur problemet lösts på annat håll. Om man bortser från det speciella problem, som föreligger i länder, vilka känt ett behov att redovisa sina folkrepresentationers förhandlingar på mera tillgängliga språk, är blott ett exempel bekant.

Sedan 1951 utkommer i Västtyskland en veckotidning med titeln »Das Parlament». Huvuddelen av dess innehåll består i ett ordagrant återgivande

av parlamentsförhandlingarna på grundval av de stenografiska protokollen. Texten lättas upp genom rubriker och bilder. Även förbundsrådet och delstaterna samt Europaparlamentet och främmande länders riksdagar uppmärksammas. Politiskt intressanta programpunkter i radio och television meddelas. En högklassig recensionsavdelning för böcker av politiskt och historiskt intresse avslutar numren. Till varje nummer kommer en lös bilaga med uppsatser i aktuella politiska frågor i vidaste mening av både in- och utländska författare. Upplagan är för närvarande ungefär 100 000.

Utgivningen är anförtrödd förbundscentralen för politisk bildning (Bundeszentrale für politische Bildung) i Bonn. Den är ett statligt organ, som sorterar under inrikesministeriet. Opartiskheten av »Das Parlament» garanteras genom ett råd av fyra personer från det offentliga livet i allmänhet. Förbundscentralen har anställt tre redaktörer med en mindre, fast medarbetarstab och en rad ej fasta medhjälpare. Bilagan är en särskild persons arbetsuppgift.

En församling av femton riksdagsledamöter, representerande samtliga i förbundsdagen företrädde partier, har till uppgift att övervaka hela förbundscentralens verksamhet. Förbundscentralen understöder utgivningen av politisk litteratur och främjar över huvud taget olika slag av bildningsverksamhet av politiskt intresse. Sammanlagt sysselsätter förbundscentralen omkring 70 personer.

Styrelsen förordar en förutsättningslös utredning av den i motionerna behandlade frågan.

Utskottet. I likhet med motionärerna finner utskottet det angeläget, att en grundlig, saklig och intresseväckande information om riksdagens verksamhet förmedlas till allmänheten. I dagspress, radio och TV ägnas åtskillig uppmärksamhet åt riksdagsarbetet och det politiska livet över huvud taget, men det torde vara uttryck för en riktig iakttagelse när det i motionen II: 164 hävdas att tids- och utrymmesbrist begränsar massmedias roll som organ för information om riksdagens verksamhet.

De av motionärerna framlagda, tämligen likartade förslagen om en informationstidskrift rörande riksdagens verksamhet etc. nödgas utskottet emellertid bedöma som föga realistiska. Utskottet kan härvidlag i allt väsentligt instämma i de synpunkter som riksgäldsfullmäktige framfört i sitt remissyttrande. Härjämte vill utskottet erinra om att riksdagen årligen anslår medel icke blott till det vanliga riksdagstrycket utan dessutom till uppslagsboken om riksdagens verksamhet och till snabbprotokollen, vilka sistnämnda i nu förevarande sammanhang bör tillmätas särskild betydelse. Utskottet är alltså icke berett att tillstyrka bifall till någotdera av de båda i motionerna framlagda förslagen.

Utskottet vill tillägga, att frågan om information rörande riksdagens verksamhet bör ägnas fortsatt uppmärksamhet. Särskilt torde böra beaktas önskvärdheten av att skapa förbättrade arbetsförhållanden för dem som för massmedias räkning följer riksdagsarbetet.

Aberopande vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

1. att motionen II: 164 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;
2. att motionen II: 686 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 6 april 1965

På bankoutskottets vägnar:

NILS STAHLÉ

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ståhle, Hilding, Gustaf Henry Hansson, Åke Larsson, Palm, Augustsson och Wikberg;

från andra kammaren: fru Renström-Ingenäs, herrar Berglund, Bengtsson i Landskrona, Ekström i Iggesund, Börjesson i Glömminge*, Nordgren och Jonsson.

* Ej närvarande vid justeringen.